

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

data: 11 marca 2026 r.

znak sprawy:

identyfikator kosztów:

telefon:

e-mail:

Dotyczy: Odpowiedzi na pismo¹ z 16 grudnia 2025 r. dot. unijnego budżetu na lata 2028-2034

Szanowny Panie Dyrektorze,

Odpowiadając na pismo Pana Dyrektora z dnia 16 grudnia 2025 r. chciałabym podziękować za przedstawienie Państwa szczegółowych postulatów odnoszących się do finansowania polityk środowiskowych i klimatycznych na poziomie unijnym.

Ministerstwo podziela pogląd, że ochrona zasobów przyrodniczych oraz różnorodności biologicznej stanowi istotny element długofalowego rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej, w tym jej odporności, bezpieczeństwa oraz konkurencyjności. Kwestie te pozostają przedmiotem bieżących analiz w kontekście negocjacji kolejnych wieloletnich ram finansowych na lata 2028-2034.

Wobec wysokich potrzeb inwestycyjnych, wynikających m. in. z raportów Enrico Letty „Znacznie więcej niż rynek”² oraz Mario Draghiego „Przyszłość europejskiej

¹ Znak:

² Raport Letty „[Znacznie więcej niż rynek](#)” to dokument przygotowany przez byłego premiera Włoch Enrica Lettę, opublikowany w kwietniu 2024 r., dot. przyszłości jednolitego rynku UE i propozycji jego reform oraz głębszej integracji gospodarczej.

konkurencyjności”³, pośrednio mających kluczowe znaczenie także dla zachowania i poprawy stanu środowiska naturalnego, potrzebne jest znalezienie rozwiązań nie tyle kompromisowych, co synergicznych. Na bazie krajowych oraz unijnych dokumentów przygotowujemy założenia do zaprogramowania nowej perspektywy finansowej UE na lata 2028-2034 w ramach tzw. Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego. Pragnę także podkreślić, że ochrona przyrody była jednym z priorytetów MFiPR w programowaniu obecnej perspektywy finansowej w ramach polityki spójności.

Ochrona przyrody i bioróżnorodności w przyszłym budżecie UE

Pragnę zapewnić, iż działania na rzecz klimatu i środowiska pozostają jednym z głównych priorytetów unijnego budżetu na lata 2028-2034, o czym może świadczyć fakt, że minimum 35% przyszłego budżetu ma być przeznaczone na ich finansowanie. Dla porównania, w bieżącej perspektywie wartość ta wynosi 30%. Natomiast w ramach Planów Partnerstwa Krajowego i Regionalnego Komisja Europejska proponuje nawet wyższą wartość - aż 43% alokacji Planu.

Co więcej, działania takie jak m. in. ochrona środowiska, zwiększenie odporności na zmiany klimatyczne oraz zwiększanie różnorodności biologicznej zostały wpisane jako cele szczegółowe w projekcie rozporządzenia, które stanowi podstawę prawną dla przygotowania Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego⁴.

Jednym z priorytetów KE na lata 2028-2034 jest uproszczenie budżetu i jego transparentność. Zastosowanie jednego celu obejmującego klimat i bioróżnorodność pozwoli w opinii KE na zastosowanie jednolitej metodologii śledzenia wydatków oraz uniknięcia ryzyka wystąpienia podwójnego finansowania.

Kwestia włączenia celów rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych⁵ do Planów Partnerstwa Krajowego i Regionalnego

Cele ogólne i szczegółowe określone w art. 2 i art. 3 projektu rozporządzenia w sprawie PPKR obejmują szeroki zakres zagadnień, a ich charakter jest bardzo kompleksowy. Cele rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych znajdują swoje odzwierciedlenie w ramach tychże celów szczegółowych. W szczególności zwracam uwagę na cel szczegółowy *„wspieranie wydajności, jakości i odporności gospodarki wodnej, ochrony środowiska, przystosowania się do zmiany klimatu, odporności na zmianę klimatu i*

³ Raport Dragiego „Przyszłość europejskiej konkurencyjności” to strategiczny dokument przygotowany przez byłego prezesa EBC i premiera Włoch Mario Dragiego, opublikowany 9 września 2024 r., analizujący wyzwania konkurencyjności UE i proponujący reformy gospodarcze oraz inwestycyjne.

⁴ Projekt Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa na lata 2028–2034 oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2023/955 i rozporządzenie (UE, Euratom) 2024/2509 ⁵ Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869

zwiększania różnorodności biologicznej, jakości gleby i zasobów naturalnych, promowanie obiegu zamkniętego, biogospodarki i upowszechniania zasobooszczędności, skuteczniejsze zapobieganie zanieczyszczeniom, ich kontrola i usuwanie, ochrona i odbudowa przyrody oraz zwiększanie różnorodności biologicznej i zasobów naturalnych (...)”. Zakres działań przewidzianych w ramach tego celu wydaje się korespondować z celami rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych.

Program LIFE

Program LIFE 2021-2027 odgrywa kluczową rolę jako unijny instrument centralnie zarządzany poświęcony działaniom na rzecz ochrony środowiska, klimatu i transformacji w kierunku czystej energii.

Obecna propozycja KE, odnosząca się do realizacji priorytetów środowiskowych, klimatycznych oraz energetycznych zmienia sposób funkcjonowania programu LIFE i zapowiada realizację jego celów poprzez dwa szersze mechanizmy finansowania:

- Europejski Fundusz Konkurencyjności (EFK);
- Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej, Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa na lata 2028-2034 – w ramach Instrumentu EU Facility.

EFK, który będzie konsolidować 14 dotychczasowych programów, w tym LIFE, ma zapewniać zdolność inwestycyjną na potrzeby zwiększania europejskiej konkurencyjności w obszarze m. in.: technologii i sektorów strategicznych o kluczowym znaczeniu dla konkurencyjności UE. Taka konsolidacja ma na celu uproszczenie i ujednolicenie zasad finansowania dla beneficjentów oraz lepszą koordynację podejmowanych działań. Dodatkowo, EFK przewiduje przeznaczenie co najmniej 43% budżetu na cele klimatyczne i środowiskowe, co daje możliwość wsparcia działań realizowanych obecnie w ramach programu LIFE w nowej perspektywie.

Ponadto, projekt rozporządzenia w sprawie PPKR jasno wskazuje, że Plany powinny korzystać z doświadczeń programu LIFE.

W ramach prac nad rozporządzeniem w sprawie PPKR w Radzie UE zabiegamy o zapewnienie rzeczywistego i spójnego wsparcia dla działań LIFE, w kształcie bardziej zbliżonym do obecnego zakresu, gdyż propozycja KE nie zapewnia wystarczających gwarancji dla kontynuacji działań programu, w szczególności w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, adaptacji do zmiany klimatu oraz łagodzenia zmiany klimatu. Proponujemy także, aby wszystkie typy projektów przewidziane w rozporządzeniu LIFE były kwalifikowane w ramach Instrumentu EU Facility.

Zasada DNSH

Zasada DNSH po raz pierwszy została zdefiniowana i wprowadzona w 2020 r. jako element unijnej taksonomii środowiskowej i Europejskiego Zielonego Ładu. Od tego momentu UE wymaga, aby finansowane działania nie wyrządzały poważnych szkód w odniesieniu do celów środowiskowych określonych

w Rozporządzeniu nr 2020/852 w sprawie taksonomii UE. Zasada ta jest stosowana zarówno w przypadku polityki spójności w obecnej perspektywie finansowej, jak i w przypadku Krajowego Planu Odbudowy. Stanowi obowiązkowy element oceny zgodności planowanych inwestycji z celami środowiskowymi UE.

W perspektywie finansowej 2028-2034 zasada DNSH także będzie istotna – zakłada się, że państwa członkowskie będą zobowiązane do przedstawienia oceny zgodności z zasadą DNSH dla działań przewidzianych w przyszłym budżecie. Komisja planuje ujednolicić sposób stosowania tej zasady w całym budżecie UE, m. in. poprzez wydanie stosownych wytycznych w tym zakresie. Zgodność projektów z zasadą DNSH będzie monitorowana w celu zapewnienia, że budżet UE jest wydatkowany w sposób odpowiedzialny.

Wyjątkiem od stosowania tej zasady będą sytuacje kryzysowe, stany nadzwyczajne wynikające z klęsk żywiołowych lub nadrzędnego interesu publicznego. W szczególności, stosowanie tej zasady nie będzie wykonalne w odniesieniu do działań w zakresie obronności oraz bezpieczeństwa.

Podsumowanie

Zapewniamy, że przedstawione przez Państwa uwagi i rekomendacje zostaną wzięte pod uwagę w dalszych analizach oraz w pracach prowadzonych przez resort w ramach negocjacji wieloletnich ram finansowych Unii Europejskiej na lata 2028–2034. Ministerstwo pozostaje otwarte na dialog z organizacjami społecznymi i interesariuszami w zakresie kształtowania rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi.

Z poważaniem

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/